

“արարիչն”,¹ ասանկ է նոյն իսկ Ներսիսի Հինոդի թղթոյն մէջներ 7րդ դարէն, Ներսիսի Ղամբրոնացւոյ Պատարագամատուցինը, ինչպէս նաեւ Փէշտիմալճեանին ընտրած օրինակը՝ ուրիշ քանի մ'օրինակներով զորոնք ինք տեսած է: Աս ընթերցուածի տարբերութիւնը յոյն բնագրին հետ խնդիր չունի:

Իսկ “երկնի եւ երկրի երեւելաց եւ աներեւութից”, յունական բնագրէն հեռացող ընթերցուած մըն է. “երկնի եւ երկրի”, πᾶντων² ին տեղ գրուած է: Արքեք յայտմ' օրինակի տարբերութիւն տեսնուած չէ: Արնար կարծուիլ որ ասիկայ Ա-Պոստոյ Հանգանակէն առնուած ըլլայ եւ կրնայ իր հաւանականութիւնն ունենալ. սակայն մենք աս ստոյգ կը համարինք որ նոյն իսկ Թարգմանիչը ասանկ յոյն բնագիր մ'առջեւն ունեցած է: Այլուտ յայտնի է որ աս “երկնի եւ երկրի”, բացատրութիւնն աւելի յարմարադոյն է մարդու միտքը վերերն ամբառնալու քան թէ պարզ πᾶντωνը:

2. Եւ ի մի Տէր Յիսուս Բրիստոս:

Փէշտիմալճեան կը ծանուցանէ թէ իր օրինակը՝ ուրիշ հնագոյն օրինակներով մէկտեղ կը կարգայ “Հաւատամք եւ ի մի”, եւայլն: Այսպէս է Պրիգորի Արշարունաց եպիսկոպոսի ընծայուած գրուածոյն մէջ³: Թէպէտ ոչ յոյն բնագիրը, ոչ Ներսիսի Պ.ի օրինակը եւ ոչ մէկ հին ձեռագիր մը՝ զորն որ մենք տեսած ըլլանք, աս ընթերցուածը կ'արդարացնէ, սակայն կրնայ դարձեալ Թարգմանիչն ունեցած յոյն բնագրէն յառաջ եկած ըլլալ:

3. Ծնեալ Մատուոյ Հօրէ Միածին, այս ինքն յեութենէ Հօր:

Պործածական եղած հայ բնագիրը կը կարգայ “յեութենէ”, (οὐσία). իսկ 7րդ դարուն Ներսիսի Պ.ի օրինակն ունի ի գոյոթեմէն:

4. ՅԱտուոյ Ճշմարտէ ծնունդ եւ ոչ արարած:

Այսպէս է պործածական բնագիրը, եւ աս ընթերցուածը շատ նոր չէ, վասն զի Ներսէս Ղամբրոնացի ալ ասանկ կը կարգայ թէ՛ Պատարագամատուցին մէջ եւ թէ՛ հանգանակի Բացատրութեան մէջ: Սակայն ուրիշ ընթերցուած մը՝ այս ինքն ծնեալ եւ ոչ սրտաբան կերեւայ որ վաւերականն է. վասն զի ասանկ կը կարգայ Ներսէս Պ. 7րդ դարուն, Փէշտիմալճեան շատ հին օրինակ մը սոյն ընթերցուածով կը յիշէ, եւ ես ուրիշ շատ օրինակներ. նաեւ 1342ին Սոսոյ Ժողովոյն լատին Թարգմանութիւնը ասանկ մատենի մը վրայէն եղած է:

¹ Մեկնութիւն ընթերցուածոյն
Աիւրղի Երուսաղէմացւոյ, տպ. Ա. Պոլսի

1727. էջ 171, Աիւրղի Առջումն Ընծայութեան ետեւը: